FÖRENINGEN SVERIGES STADSTRÄDGÅRDMÄSTARE

Bästa kollegor!

Först vill jag tacka för förnyat förtroende att få leda föreningen ytterligare ett år. Några större rockader i styrelsen blev det inte och det är bra. Vi är ett gäng som trivs med varandra och jag ser fram emot detta verksamhetsår med glädje och tillförsikt.

Tiden går, det är snart två månader sedan årsmötet och kongressen i Lund. Jag har fått många positiva omdömen om årets kongress. Intressanta föredrag och studiebesök avlöste varandra. Det är mycket på gång i Lund, hoppas nu bara att politikerna tar sig samman och beslutar om medel för den fortsatta upprustningen av stadsparken. Än en gång stort tack till Lunds kommun och parkavdelningen för en väl arrangerad kongress.

Den 29 och 30 september åkte styrelsen på studiebesök till London. Främsta skälet till besöket var att få en närmare inblick i hur Green Flag Award (GFA) fungerar i praktiken. Samtidigt passade vi på att se några högintressanta parkprojekt.

Torsdagen den 29 september inleddes med en rundvandring i Hyde park. På eftermiddagen guidades vi av Peter Neal, en av föredragshållarna vid kongressen i Lund. Peter Neal visade oss i tur och ordning Thames Barrier Park, The Olympic Park och promenadstråket längs Themsens södra strand från Tower Bridge till Millennium Bridge.

Fredagen den 30 september ägnades helt åt GFA. Vi guidades av Bob Ivison som arbetar för GFA - sekretariatet och är en av hundratalet domare som certifierar parker i England.

Vi besökte två certifierade parker, Holland park och Regents park och förutom en rundvandring i dem fick vi även träffa parkcheferna för respektive park. Båda vittnade om GFA certifieringens betydelse som ett instrument att upprätthålla och säkra kvaliteten i parker. En utförligare rapport från studieresa kommer i nästa Dalecarlicablad.

I början på december träffas de kommuner och institutioner i Norden som är med i projektet Green Space Award. En av huvudpunkterna för mötet är att fastställa de kriterier som ska användas för certifiering av parker i Norden.

En väl fungerande förening och styrelse behöver engagerade medlemmar. Jag tycker mig se en allt yngre och vitalare medlemsskara och inte minst en allt större andel kvinnor i föreningen. Det bådar gott inför framtiden. På årsmötena, på hemsidan och i Dalecarlicabladet uppmanar vi dig att komma med synpunkter och att vara aktiv på olika sätt. Det är genom era synpunkter som föreningen utvecklas. På årsmötet presenterade vi underlag för revidering av föreningens mål. Än så länge består de bara av ett antal rubriker. Titta närmare på rubrikerna och fundera på om de överensstämmer med vad du tycker föreningen ska arbeta med. Skriv till styrelsen och dela med dig av dina synpunkter.

Ett förslag som vi fick från Anne-Lena Werner, parkansvarig i Oskarshamn, var att planera en gemensam resa till Floriaden 2012. Floriaden i Holland arrangeras endast var tionde år och är denna gång förlagd till staden Venlos. Vi ska undersöka om det är möjligt att ordna en resa till våren.

Värd för föreningens kongress 2012 är Linköpings kommun och är enligt tradition förlagd till sista veckan i augusti.

På återhörande!
Varma hälsningar!

Sten Göransson
Ordförande i FSS

Foto: Sven-Olov Orback om inget annat anges.

KOMMUNPRISET 2011

Vid Föreningen Sveriges Stadsträdgårdsmästares årliga kongress i Lund den 24-26 augusti 2011 tilldelades Malmö stad och stadsträdgårdsmästare Gunnar Ericson, föreningens kommunpris som tilldelas en kommun som förtjänar uppmärksamhet.

Juryns motivering:

Malmö stad har tagit sig an rollen som utvecklare av stadens offentliga rum, ett viktigt led i stadens omvandling från industristad till kosmopolitisk kunskapsstad. Malmös parker, gator och torg visar idag upp en inspirerande mångfald. Kollegor från andra kommuner, både nationellt och internationellt, har i Malmö alltid något nytt att influeras av.

Här finns spjutspetsområden i allt från dagvattenhantering, blomsterutsmyckningar, lek och konst till beläggningar och driftsfrågor. Det dagliga livet på gatorna och torgen förgylls av gatumusiker eller olika arrangemang och invigningar. Det finns ett pärlband av upplevelser som utvecklats av och på gatukontoret där stadsträdgårdsmästare

Gunnar Ericson varit en ambassadör för stadens vardagsrum. Medborgarna har satts i fokus på många plan. Han tillsammans med övriga politiker och tjänstemän hedras med detta pris för sitt arbete med staden som mötesplats.

Lund den 25 augusti 2011

Föreningen Sveriges
Stadsträdgårdsmästare

Sten Göransson
Ordförande

DALECARLICAPRISET 2011

2011 års Dalecarlicapris tilldelades professor Roland Gustavsson.

Juryns motivering:

Årets Dalecarlicapris tilldelades Roland Gustavsson, professor i vegetationsbyggnad på område landskapsutveckling vid Sveriges Lantbruksuniversitet i Alnarp.

Roland Gustavsson har i över tre decennier forskat och undervisat i skogars uppbyggnad och utveckling och har med åren samlat på sig en gedigen kunskap inom sitt forskningsområde. Dessa kunskaper har han på ett mycket kreativt sätt använt för utveckling av nya gestaltningskoncept och skötselmetoder för park- och naturmark.

Roland Gustavsson har med sin gärning visat hur en medveten gestaltning och skötsel av skogsbestånd kan tillföra nya naturupplevelser i staden och dess närmiljö både i Sverige och utomlands.

Föreningen Sveriges Stadsträdgårdsmästare vill med detta pris tacka för ett mycket värdefullt bidrag till planering, anläggning och skötsel av stadens utemiljö och kommunal parkverksamhet.

Lund den 25 augusti 2011

Föreningen Sveriges Stadsträdgårdsmästare

Sten Göransson
Ordförande

”Här inspirerar vi varandra att våga tänka nytt!”

Text: *Kristina Höijer*

Foto: *Veronica Nyhammer*

Detta säger Veronica Nyhammer, trädgårdstekniker i Falköping, och berättar om hur man gjorde när man planterade årets sommarblommor. Växtlistan och sortimentet har funnits i många år men nu provade man nya kombinationer och experimenterade på plats, utan några som helst planteringsritningar. Och detta experiment fick mycket uppskattning från allmänheten. Jag som själv just nu sitter med sommarblomsplanering för 2012 tycker detta låter väldigt inspirerande.

Staffan och Martina förbereder våren

Allén vid infarten till Mösseberg

Veronica har varit trädgårdstekniker i Falköpings kommun sedan julen 2010 då hennes företrädare gick i pension. Hon har arbetat i kommunen i knappt ett och ett halvt år. Innan dess arbetade Veronica på Fortifikationsverket i Karlsborg där hon skötte sommarblommor, gräsklippning och häckar.

I Falköping ligger Mössebergsparken, en gammal kurortspark. Parken ligger i kanten av staden och den anlades på 186070 talet. Själva kurortshotellet byggdes

1867 tillsammans med en del andra byggnader. Husen i parken ägs av privatpersoner.

Byggnaderna i parken är skyddade som byggnadsminnen medan parken saknar formellt skydd. Det är en historisk park med ett stort renoveringsbehov och Veronica har sökt bidrag från Länsstyrelsen för att få göra en vårdplan. Alléerna är dåliga och Veronica drömmer om att kunna återställa parken till ett mer ursprungligt skick, där det fanns en bättre koppling till husen än den som finns idag.

Länsstyrelsen är också intresserad av projektet och nu återstår att vänta och se om Veronica får det bidrag hon har sökt. Jag frågar om det finns nyare, felaktiga lager eller tillägg i parken, och det Veronica kommer att tänka på är en traditionell lekplats, ”som kanske inte passar in direkt!”

Men Länsstyrelsen har också andra intressen i parken. I parken har man hittat rödlistade arter som tistelsnyltrot och nu finns också biotopområden att ta hänsyn till. Dessutom finns i parken mark klassad som tomtmark, vilket i mina öron låter helt galet, hur kan man få bygga på allmän plats, så jag förstår att Veronica är angelägen om att få sin vårdplan och om att ge parken ett formellt skydd.

Jag frågar hur parkavdelningen är organiserad? Här finns en Park/Gata-enhet berättar Veronica, det som förr var tekniska kontoret. Det finns en Park/Gatuchef och en biträdande Park-Gatuchef, dessutom en arbetsledare som är Veronicas chef. Många chefer! är min spontana reaktion och Veronica skrattar, På parkenheten finns 9 fast anställda och 5-6 säsongare. Nästan som i Sölvesborg tänker jag, och då har Falköpings kommun ändå över 30.000 invånare medan Sölvesborg har knappt 17.000.

Mösseberg om vintern

När vi pratar om budget berättar hon om vinterväghållningen som de senaste åren har lett till överskridningar. Det känner jag igen, men där jag har fått kompensation för detta har man i Falköping tvingats spara. Man har fått en viss kompensation men en del projekt har fått skjutas på framtiden. –Hur blir denna vinter? funderar Veronica, blir det ännu mer snö eller? Det finns så mycket annat som kostar. Vi har en hel del dåliga träd där skötseln varit eftersatt. Nu tvingas vi till stora och kostsamma åtgärder, vi får leja arborister till trädvård och många träd måste tas ned. Vi har mycket rönn och lind, vad händer om dessa blir sjuka? Jag vill plantera många olika sorter med större variation och mer fantasi. Jag

tycker mycket om manchurisk valnöt och här finns inte en enda magnolia. Det har stagnerat lite i staden, det finns mycket att göra. Det krävs nytänkande, i staden finns många 70- och 80-talsplanteringar med mycket spirea och barrväxter. Veronica vill ha förändringar och just med sommarblomsplanteringen kunde man i år göra en snabb förändring som blev mycket uppskattad.

I kommunen finns 42 lekplatser varav ca hälften ligger i Falköping. Parkenheten har all skötsel i kommunen. Nu för tiden är det mest gräsklippning och trimning ute i samhällena. Det finns inte resurser till mer. Förr sköttes mycket av samhällsföreningar men det fungerar inte längre, vilket inte är unikt för Falköping.

Falköping ligger i växtzon 3 medan resten av kommunen ligger mellan zon 3 och 4. Här finns kalkhaltiga moränjordar och alvarmarker som på Öland och Gotland, vilket har lett till att bygden har en mycket speciell och rik flora. Här finns exempelvis extremrikkärr med orkidéer.

Blomsterbåtar i Falköping

Avslutningsvis så frågar jag Veronica om det finns något speciellt som besökarna tittar på i Falköping. Hon funderar ett tag och berättar sedan om de fornminnen som finns överallt i staden. I parker och på tomter finns gånggrifter och hällkistor som man måste ta hänsyn till. Exotiskt tycker jag som är en fornfyndsromantiker. På kommunens hemsida hittar jag mer information:

Visste du att Falköping är centrum för megalitkulturen i Europa? Centret är inte bara storstensgravar och fascinerande forntidshistoria, utan en helhetsupplevelse av mat, boende, teater och guidade turer bland megalitgravarna. Här har forskningen sin bas liksom föreläsningar och seminarier med utgångspunkt i vår 10 000-åriga historia.

Falbygdens forntidskultur kan mäta sig med Newgrange på Irland och Stonehenge i England. Här vill man erbjuda upplevelser i en attraktiv miljö för besökare från hela världen med platålandskapet, Hornborgasjöns våtmarkscentrum och Varnhems medeltidscentrum. Pilgrimsleden för vandrare och Megalitvägen för cyklister och bilister är stora attraktioner tillsammans med Slow Valley (Ätradalen) och Fågelvägen.

Vill du läsa mer om Falbygdens fortidskultur så kan du följa den här länken:
http://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/19154/1/gupea_2077_19154_1.pdf

Luttra gånggrift, 4500 år gammal. (Fotokälla: http://dooku.miun.se/ake.johansson/luttra.htm)

Stadsträdgårdsmästarekongress 2011
Lund 24–26 augusti
FRAMTIDEN – Staden och Naturen

Årets stadsträdgårdsmästarekongress hölls i Lund under temat FRAMTIDEN – Staden och Naturen, ett passande tema eftersom Lund under en lång tid arbetat med att integrera naturen i den växande staden.

Första programpunkten behandlade verkligen temat framtiden - Eva Dalman, projektchef för Lund NE/Brunnshög, den nya stadsdelen där de världsledande forskningsanläggningarna ESS och MAX IV kommer att byggas och inlemmas i en tät stad – presenterade hur arbetet med dessa anläggningar och dess omgivande bebyggelse och infrastruktur kommer att fortskrida under det kommande årtiondet.

I samband med föreläsningen bussades de tidigt anlända kongressdeltagarna runt för att se hur området kommer att se ut. Kvällen avslutades med sedvanligt kvällsmingel i det nyrenoverade Stadsparkscaféet.

Föreningens ordförande Sten Göransson invigde kongressen och sen tog välkomsttalare Annika Annerby Jansson, Kommunfullmäktiges ordförande vid.

Konferensen inleds på Grand i Lund

Förmiddagen bjöd på följande talare och ämnen:

- **Lars Jacobsson**, Stadsträdgårdsmästare Lunds kommun: ESS – ett lyft för stadens parker & natur? Strategier i idéernas stad.

- **Eivor Bucht**, professor emerita vid SLU Alnarp: Utmaningar för en hållbar stadsutveckling.

- **Ulf Boman**, framtidsstrateg Kairos Future: Från Urban Sprawl till Green Density.

- **Peter Neal**, landscape consultant London: Shifting Investment from Grey to Green.

- **Ulf Nordfjell**, arkitekt Ramböll, Sverige: Utvecklingsplan för Stadsparken I Lund.

Eftermiddagen innehöll en workshop i Stadsparken. Under ledning av Jonas Olsson, arkitekt Malmö, genomfördes en parkvandring och övningar på temat – Mönster av människor – vad kan våra parker erbjuda och hur kan de utvecklas för att vara attraktiva idag och i framtiden?

Kvällen avslutades med festmiddag i AF-Borgen, Lundagård med god mat, prisutdelning och underhållning av a cappellagruppen Voices.

Jonas Olsson med publik i Stadsparken

Om dag ett hade fokuserat på staden och dess utveckling vände andra dagen utblicken mot naturen.
Förmiddagen inleddes av

- **Dan Hallemar**, chefredaktör, journalist och landskapsarkitekt, Stockholm: In i det vilda – om stadens längtan till naturen.

- **Sverker Sörlin**, professor KTH: Stadens natur – naturens städer: Om en pågående stadsomvandling och dess historiska föregångare.

- **Niklas Wennberg**: Stadsjord – en besvärjelse mot obegripliga landskap

Rolf och Kristina vid klotterplanket i Lunds Stadspark

Även dag två avslutades utomhus under ledning av **Jonas Olsson** under rubriken Mönster av människor. Här var vi emellertid ute i Skrylle natur- och friluftsområde och workshopade – vad kan naturen erbjuda och hur kan den utvecklas för att vara attraktiv idag och i framtiden?

Därefter fortsatte utflykten till Måryds naturreservat där en repetition av föreställningen ”Sångspår och drömmar”, visades. Det var ett samverkansprojekt mellan Stockholms Dramatiska Högskola, Musikhögskolan i Malmö, SLU Alnarp samt Park och Naturkontoret/Kultur& Fritid i Lunds kommun under hösten 2011. Bilden på bladets framsida är tagen från avslutningen på denna interaktiva händelse vilket också avslutade kongressen.

Ett stort tack till Lunds kommun, Park- och naturkontoret för en spännande och roande kongress 2011.

Rolf Carlsson

Ett mönster av människor – en övning i SStadsparken

ÅRSMÖTET DEN 25/8 2011

Årsmötet hölls i rum "Västra Station" på Västra Stationstorget 10 i Lund.
Vi var 38 medlemmar som deltog.

Årsmötesprotokollet finns på FSS webbsida eller via följande länk:
http://www.stadstradgardsmastare.org/protokoll/arsmote2011.pdf

På årsmötet valdes följande styrelse:

Ordförande	Sten Göransson	Malmö
Vice ordförande	Rolf Carlsson	Höör
Sekreterare	Sven-Olov Orback	Bjärred
Kassör	Michael Öhman	Luleå
Ledamot	Kristina Höijer	Sölvesborg
Ledamot	Helena Bjarnegård	Göteborg
Ledamot	Lars Johansson	Uppsala
Suppleant	Zandra Nordin	Skellefteå
Suppleant	Ewa Eklind-Blomkvist	Växjö
Suppleant	Eva-Lena Torudd	Halmstad

Från vänster: Sven-Olov, Michael, Eva-Lena, Helena, Lars, Zandra, Kristina, Sten, Ewa, Rolf.

Föreningen Sveriges Stadsträdgårdsmästare
Organisationsnummer: 86 66 01-9024
Bankgiro: 5408–1955

www.stadstradgardsmastare.org
info@stadstradgardsmastare.org

Mediagruppen: Sten Göransson, Rolf Carlsson, Kristina Höijer, Sven-Olov Orback